

UCHWAŁA nr 31/2015
Rady Wydziału Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego
z dnia 12 maja 2015 roku

w sprawie: planu zajęć na studiach doktoranckich w Instytucie Socjologii w roku akademickim 2015/2016.

Na podstawie § 9 ust. 1 pkt. 1 Uchwały nr 494 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie Regulaminu Studiów Doktoranckich na Uniwersytecie Warszawskim (tekst jednolity: Monitor UW z 2012 r. Nr 4, poz. 88 z późn. zm.) oraz § 1 ust. 3 Uchwały Senatu UW Nr 175 z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów kształcenia i planów studiów doktoranckich (Monitor UW z 2014 r., poz. 16):

Rada Wydziału Filozofii i Socjologii UW postanawia, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się plan zajęć na studiach doktoranckich na rok akademicki 2015/2016 (Załącznik 1, 2).
2. Przyjmuje się opis zajęć wraz z przypisanymi im punktami ECTS i efektami kształcenia (Załącznik 3).
3. Przedstawia się listę osób prowadzących zajęcia na studiach doktoranckich (Załącznik 4).
4. Dołącza się spis efektów kształcenia na studiach doktoranckich przyjęty w Uchwale Nr 39/2013 Rady Wydziału Filozofii i Socjologii z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie programu i planu oraz szczegółowych zasad odbywania studiów doktoranckich w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego (Załącznik 5).
5. Jednolitą treść dokumentu stanowią załączniki do niniejszej Uchwały.
6. Postanowienia końcowe.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 października 2015 roku.

Przewodniczący Rady
Wydziału Filozofii i Socjologii UW

dr hab. Krzysztof Koseła, prof. UW

Załącznik nr 1 do Uchwały nr 31/2015 z dnia 12 maja 2015 roku.

Wykaz zajęć składających się na program studiów doktoranckich w Instytucie Socjologii wraz z przypisanymi im punktami ECTS

Typ zajęć	Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS
Zajęcia obowiązkowe	Wg wskazania dla poszczególnych lat	150/ (30x5/)	10
Zajęcia fakultatywne	OGUN i oferta seminariów	150 (30x2+30x3)	10
Dydaktyka szkoły wyższej, metodyka zajęć, praktyki zawodowe	Dydaktyka szkoły wyższej w ramach zajęć Umiejętności akademickie a) dydaktyka szkoły wyższej b) edytorstwo publikacji naukowych (warsztat)	30 (w tym 15 godz. dydaktyki szkoły wyższej)	6 (5+1)
	Współczesne społeczeństwo polskie – zajęcia warsztatowe	60	5
	Praktyki dydaktyczne	40 (10x4)	4
Zajęcia z opiekunem/promotorem		120 (30x4)	8

Razem: 550 godz. 43 ECTS

Załącznik nr 2 do Uchwały nr 31/2015 z dnia 12 maja 2015 roku.

Plan zajęć w roku akademickim 2015/2016 na studiach doktoranckich w Instytucie Socjologii

I rok

Przedmiot	Osoby prowadzące	Forma zajęć	Ilość godzin	Sposób zaliczenia	Punkty ECTS
Współczesne społeczeństwo polskie	Dr hab. M. Jacyno	Zajęcia warsztatowe	60	ZO	5
Współczesna filozofia nauki	Dr T. Szawiel	Konwersatorium	30	ZO	2
Umiejętności akademickie	Prof. dr hab. J. Raciborski, Dr M. Słomczyński	Dydaktyka szkoły wyższej i edytorstwo publikacji naukowych (warsztat)	30	ZO	(5+1) 6
Wykład lub seminarium prowadzone przez opiekuna/promotora	Opiekun/Promotor		30	ZO	2
Praktyki zawodowe			10	Zal.	1

Razem: 16 pkt. ECTS

II rok

Przedmiot	Osoba prowadząca	Forma zajęć	Ilość godzin	Sposób zaliczenia	Punkty ECTS
Współczesne problemy Polski i świata	Prof. UW dr hab. K. W. Frieske	Seminarium	30	ZO	2
Nowe wzory badań społecznych	Prof. dr hab. A. Sułek	Seminarium	30	ZO	2
Zagadnienia socjologii teoretycznej	Prof. dr hab. M. Marody	konwersatorium	30	ZO	2
OGUN			60		4
Wykład lub seminarium prowadzone lub współprowadzone przez opiekuna/promotora	Opiekun/Promotor		30	ZO	2
Praktyki zawodowe			10	Zal.	1

Razem: 13 pkt. ECTS

III rok

Przedmiot	Osoby prowadzące	Forma zajęć	Ilość godzin	Sposób zaliczenia	Punkty ECTS
Otwarte seminarium doktoranckie	Doktorant wskazany przez Samorząd	Seminarium	30	Zal.	2
Wykład lub seminarium prowadzone lub współprowadzone przez opiekuna/promotora	Opiekun/Promotor		30	ZO	2
Praktyki zawodowe			10	Zal.	1/2
Zajęcia fakultatywne (z listy zajęć fakultatywnych)		Seminarium	90	ZO	6/9 (uzyskane od I do III roku studiów)

Razem: 11/15 pkt. ECTS

Rok IV

Przedmiot	Osoby prowadzące	Forma zajęć	Ilość godzin	Sposób zaliczenia	Punkty ECTS
Seminarium prowadzone lub współprowadzone przez promotora	Promotor	Seminarium	30	ZO	2
Praktyki zawodowe			10	Zal.	1/2

Razem: 3/4 pkt. ECTS

Opis zajęć i przypisane im efekty kształcenia

Zajęcia z opiekunem/promotorem

30 godz., 2 pkt. ECTS

Seminaria doktorskie prowadzone w ramach Zakładów

Koordynatorzy:

Prof. UW dr hab. Krzysztof Kosela, Prof. UW dr hab. Sławomir Łodziński, Prof. Mirosława Marody, dr hab. Małgorzata Jacyno, dr hab. Izabela Wagner, dr Michał Kowalski

Praca z doktorantami pod kierunkiem promotora lub opiekuna ukierunkowana na zdobycie wiedzy i umiejętności związanych z przygotowywaną rozprawą. Uczestniczenie w zajęciach prowadzonych przez promotora lub opiekuna ma na celu również stopniowe włączanie doktorantów do pracy dydaktycznej z zapewnieniem im właściwej pomocy w tym zakresie.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W01

Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W05

Posiada wiedzę w zakresie stosowania i wykorzystywania różnych metod badawczych

K_W07

Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

Umiejętności:

K_U01

Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U07

Ma umiejętność identyfikowania i rozwiązywania problemów związanych z dydaktyką

K_U08

Potrafi przygotować zajęcia i/lub wystąpienia konferencyjne i/lub prezentacje

Kompetencje społeczne:

K_K01

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K02

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności związanej z pracą dydaktyczną

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

Praktyki zawodowe

10 godz., 1/2 pkt. ECTS

Doktorant jest zobowiązany do odbycia w czasie trwania studiów doktoranckich 40 godz. praktyk dydaktycznych (10 godz. rocznie). W ramach praktyk doktorant zdobywa wiedzę w

zakresie zajęć realizowanych w Instytucie, a także zdobywa umiejętności w zakresie przygotowywania zajęć, prowadzenia dyskusji i weryfikowania wiedzy studentów.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W01

Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W04

Posiada wiedzę o zróżnicowaniu problematyki w zakresie subdyscyplin socjologii

K_W11

Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki szkoły wyższej

Umiejętności:

K_U01

Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U07

Ma umiejętność identyfikowania i rozwiązywania problemów związanych z dydaktyką

K_U08

Potrafi przygotować zajęcia i/lub wystąpienia konferencyjne i/lub prezentacje

Kompetencje społeczne:

K_K02

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności związanej z pracą dydaktyczną

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K06

Wykazuje samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy

Umiejętności akademickie

Prof. dr hab. Jacek Raciborski, dr Maciej Słomczyński

30 godz., 6 (1+5) pkt. ECTS

Zajęcia umożliwiające zapoznanie się z prawem autorskim (sporządzanie przypisów, cytowanie, bibliografia) oraz dydaktyki szkoły wyższej.

Warsztat poświęcony jest wybranym problemom edytorstwa prac naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów napotykanych przez osoby piszące rozprawę doktorską. W pierwszym kroku omawiane są podstawowe instytucje prawa autorskiego: utwór, osobiste prawa autorskie, majątkowe prawa autorskie, problem plagiatu, prawo cytatu i jego ograniczenia, pola eksploatacji. Drugi blok zagadnień odnosi się do sposobu przygotowywania przypisów literaturowych i komentarzowych; style przypisów; kwestia bibliografii; Trzeci blok to konstrukcja artykułu naukowego, streszczenia, tytuły i śródtytuły, tabele i wykresy. Czwarty, konstrukcja rozprawy doktorskiej; Ostatni blok zagadnień poświęcony jest omówieniu typowych błędów frazeologicznych, ortograficznych, interpunkcyjnych i stylistycznych popełnianych przez początkujących autorów prac naukowych.

warsztat, 15 godz. plus 15 godz. w formie spotkań z całą grupą; 15 godzin zajmie sprawdzenie i omówienie samodzielnie przygotowanego przez każdego uczestnika artykułu

naukowego. Artykuł (rozdział pracy doktorskiej) zostanie sprawdzony i oceniony wg kryteriów spełnienia formalnych standardów pisania prac naukowych w socjologii.

Zajęcia z dydaktyki szkoły wyższej mają na celu przygotowanie dydaktyczne doktorantów do pełnienia zawodu nauczyciela akademickiego. W programie przedmiotu omówione zostaną prawidłowości i uwarunkowania przebiegu procesu nauczania-uczenia się w kontekście wywoływania celowych zmian (efektów kształcenia). W części warsztatowej uczestnicy przeprowadzą fragmenty zajęć, w ramach których kształtowane będą umiejętności i kompetencje społeczne.

Kryteria oceny: obecność i aktywny udział w zajęciach, prawidłowe przeprowadzenie fragmentów zajęć z wykorzystaniem poznanych metod dydaktycznych, przygotowanie sylabusu zajęć, które doktorant ma prowadzić lub wybrałby z oferty dydaktycznej swojej jednostki, pisemna autokrytyka na podstawie ewaluacji i materiału wideo.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W09

Posiada wiedzę o różnych formach wypowiedzi naukowej (artykuł, recenzja, raport, monografia)

K_W11

Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki szkoły wyższej

K_W12

Posiada wiedzę z zakresu uwarunkowań prawnych i etycznych związanych z pracą naukową

Umiejętności:

K_U07

Ma umiejętność identyfikowania i rozwiązywania problemów związanych z dydaktyką

K_U08

Potrafi przygotować zajęcia i/lub wystąpienia konferencyjne i/lub prezentacje

K_U12

Potrafi zastosować zasady określające przygotowanie tekstu naukowego (dotyczy prawa autorskiego, sporządzania przypisów, cytowania)

Kompetencje społeczne:

K_K01

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K02

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności związanej z pracą dydaktyczną

K_K06

Wykazuje samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy

Współczesne społeczeństwo polskie

Zajęcia warsztatowe

Dr hab. Małgorzata Jacyno

60 godz., 5 pkt. ECTS

Zajęcia przeznaczone na zdobycie umiejętności związanych z przygotowaniem zajęć (wybór tekstu, konspekt zajęć, planowanie efektów kształcenia) oraz przygotowywaniem różnych form wypowiedzi naukowej, zwłaszcza tych, które umożliwiają spełnienie warunków związanych z otwarciem przewodu doktorskiego (artykuł, abstrakt, recenzja przeglądowa,

sprawozdanie z międzynarodowej konferencji, udział w panelu, wystąpienie konferencyjne). Zajęcia mają charakter warsztatowy: każda z wymienionych form wypowiedzi zostanie przećwiczona podczas zajęć.

Warunki zaliczenia zajęć: przygotowanie konspektu zajęć, przeprowadzenie zajęć z zakresu problematyki „Współczesne społeczeństwo polskie”, przygotowanie wystąpienia w panelu (tematy dyskusji panelowych zostaną ustalone przez uczestników), przygotowanie/złożenie artykułu/recenzji przeglądowej/sprawozdania z konferencji międzynarodowej do publikacji.

Literatura:

Lektury wybierane ze względu na zainteresowania uczestników

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W08

Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie badań nad społeczeństwem polskim

K_W09

Posiada wiedzę o różnych formach wypowiedzi naukowej (artykuł, recenzja, raport, monografia)

K_W11

Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki szkoły wyższej

Umiejętności:

K_U07

Ma umiejętność identyfikowania i rozwiązywania problemów związanych z dydaktyką

K_U08

Potrafi przygotować zajęcia, wystąpienia konferencyjne i prezentacje

K_U09

Potrafi przygotować publikację i wystąpienie w języku obcym

Kompetencje społeczne:

K_K02

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności związanej z pracą dydaktyczną

K_K05

Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

K_K07

Jest przygotowany do różnych form pracy zespołowej (krajowej i/lub międzynarodowej)

Filozofia nauki

Dr Tadeusz Szawiel

Konwersatorium, 30 godz., 2 pkt. ECTS

Celem seminarium jest:

a) analiza i dyskusja tekstów filozoficznych autorów, którzy mieli zasadniczy wpływ na pejzaż intelektualny końca XX i początków XXI wieku. Nietzsche i Foucault, Husserl i Heidegger, Schmitt i Benjamin, w tych parach nie tylko pierwszy był inspiracją i wyzwaniem dla drugiego, ale też koncepcje każdego z nich były wyzwaniem dla najwybitniejszych myślicieli ostatnich paru dekad. Koncepcje Schmitta, by pozostać przy tylko jednym przykładzie, były intelektualnym wyzwaniem m. in. dla Straussa, Löwitha, Derridy, Arendt, Agambena, Taubesa, Mouffe czy Kosellecka.

b) pokazanie filozoficznego ujęcia podstawowych pojęć i obszarów problemowych nauk społecznych jak np.: problemu prawdy, stosunku „nauka – wartości”, poznawczej i teoretycznej roli świata życia (*Lebenswelt*), przestrzeni, form krytyki kultury, rozumienia „obcego” i „obcych” instytucji, przemocy i sprawiedliwości, specyfiki relacji politycznych, problematyki pamięci czy podmiotu.

c) analiza tekstów oryginalnych; w paru przypadkach, jako literatura pomocnicza, podane są teksty, które korzystają z koncepcji dyskutowanych autorów.

d) zwrócić uwagę na specyficzny dla dyskursu filozoficznego rygor pojęciowy, strukturę związków pojęciowych i logikę argumentacji, nawet wówczas, kiedy tekst ma wybitne walory literackie (Nietzsche).

Warunki zaliczenia (na stopień):

a) aktywność na zajęciach, b) przygotowanie wprowadzeń do dyskusji, c) praca pisemna o charakterze analitycznym odnosząca się do problematyki tekstów o objętości ok. 8-10 stron.

Tematy:

1. Friedrich Nietzsche: Prawda – od metafory do pojęcia.
2. Martin Heidegger: Analiza klasycznej definicji prawdy i pierwotny fenomen prawdy.
3. Max Weber: Nauka i wartości
4. Leo Strauss: Fakty i wartości – krytyka stanowiska Webera.
5. Edmund Husserl: Fenomenologia i kryzys nauk europejskich – nauka i *Lebenswelt*
6. Martin Heidegger: Człowiek a przestrzeń
7. Martin Heidegger: Czym jest „rzeczowość” rzeczy? „Myślenie bycia” czy krytyka kultury?
8. Carl Schmitt: Logika wartości jako tyrania wartości
9. Carl Schmitt, Autonomia polityki: definicja polityczności Carla Schmitta
10. Walter Benjamin: Przemoc – prawo – sprawiedliwość.
11. Peter Winch: Jak rozumieć „niezrozumiałą” instytucję (magia Azande)
12. Hans-Georg Gadamer: Sens i zastanianie sensu
13. Friedrich Nietzsche, O pierwotności zapomnienia – Nietzschego krytyka pamięci
14. Bernhard Waldenfels: Fenomenologia „obcego”.
15. Michel Foucault: Powrót podmiotu – troska o samego siebie (*epimeleia heautou*)

Literatura:

1. Friedrich Nietzsche: Prawda – od metafory do pojęcia.

Literatura: F. Nietzsche, O prawdzie i kłamstwie w pozamoralnym sensie, Rywalizacja Homera, w: tenże, Pisma pozostałe, Warszawa: Wyd. Aletheia 2009, s. 141-154, 67-75.

2. Martin Heidegger: Analiza klasycznej definicji prawdy i pierwotny fenomen prawdy.

Literatura: M. Heidegger, Bycie i czas, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 1994, § 44a (Tradycyjne pojęcie prawdy i jego ontologiczne fundamenty) oraz § 44b i c.

3. Max Weber: Nauka i wartości

Literatura: M. Weber, Nauka jako zawód i powołanie, w: Max Weber, Polityka jako zawód i powołanie, Warszawa-Kraków: SIW Znak, Fundacja im. Stefana Batorego, s. 111-140

4. Leo Strauss: Fakty i wartości – krytyka stanowiska Webera.

Literatura: L. Strauss, *Prawo naturalne a różnica między faktami i wartościami*, w: tenże, *Prawo naturalne w świetle historii*, Warszawa 1969. [Natural Right and History, s. 35-80]

5. Edmund Husserl: Fenomenologia i kryzys nauk europejskich – nauka i *Lebenswelt*

Literatura: Edmund Husserl, O pochodzeniu geometrii, w: *Wokół fundamentalizmu epistemologicznego*. [Red.] Stanisław Czerniak, Jarosław Rolewski. Instytut Filozofii i Socjologii PAN. Warszawa 1991, s. 9 - 37.

Edmund Husserl, *Kryzys nauk europejskich i fenomenologia transcendentalna*, Toruń 1999 s. 5-79

6. Martin Heidegger: Człowiek a przestrzeń

Literatura: M. Heidegger, Bycie i czas, §22-24, s. 145-161.

7. Martin Heidegger: Czym jest „rzeczowość” rzeczy? „Myślenie bycia” czy krytyka kultury?

Literatura: M. Heidegger, Rzecz [Das Ding], w: tenże, Odczyty i rozprawy, Warszawa: Wydawnictwo Aletheia 2007, s. 159-181.

8. Carl Schmitt: Logika wartości jako tyrania wartości

Literatura: C. Schmitt, Tyrania wartości, w: Kronos 3/2008, s. 38-57 [Carl Schmitt, Die Tyrannei der Werte, Hamburg: Lutherisches Verlaghaus 1979]

Krzysztof Michalski, Polityka a wartości, w: Kronos 3/2008, s. 159-169.

Hermann Lübbe, Die Werte, die Kultur und das Geld, w: Merkur, 4/2011, s. 287-299.

9. Carl Schmitt, Autonomia polityki: definicja polityczności Carla Schmitta

Literatura: C. Schmitt, Pojęcie polityczności, w: Teologia polityczna i inne pisma, nowe wydanie, Warszawa: Wydawnictwo Aletheia 2012, s. 253-285.

Reinhart Koselleck, Pojęcie wroga, w: tenże, Dzieje pojęć. Studia z semantyki języka społeczno-politycznego, Warszawa: Oficyna naukowa 2009, s. 295-306.

10. Walter Benjamin: Przemoc – prawo – sprawiedliwość.

Literatura: Walter Benjamin, Przyczynek do krytyki przemocy, Fragment teologiczno-polityczny, w: Konstelacje, , Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2012, s. 69-96.

Walter Benjamin, O języku w ogóle i o języku człowieka, w: Konstelacje, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2012, s. 1-17.

11. Peter Winch: Jak rozumieć „niezrozumiałą” instytucję (magia Azande)

Literatura: P. Winch, „Rozumienie społeczeństwa pierwotnego”, w: E. Mokrzycki (red.), „Racjonalność i styl myślenia”, Warszawa 1992, s. 242-295.

12. Hans-Georg Gadamer: Sens i zasłanianie sensu

Literatura: H.-G. Gadamer, W cieniu nihilizmu [fragment], Sens i zasłanianie sensu w poezji Paula Celana, w: H.-G. Gadamer, Poetica. Wybrane eseje, Warszawa: Wydawnictwo IBL 2001, s. 78-85, 105-115.

13. Friedrich Nietzsche, O pierwotności zapomnienia – Nietzschego krytyka pamięci

Literatura: F. Nietzsche, O pożytkach i szkodliwości historii dla życia, w: F. Nietzsche, Niewczesne rozważania, Kraków: Wydawnictwo Znak 1996, s. 84-168 [84-147].

14. Bernhard Waldenfels: Fenomenologia „obcego”.

Literatura: Bernhard Waldenfels, Odpowiedź na obce, Między kulturami, w: tenże, Podstawowe motywy fenomenologii obcego, Warszawa: Oficyna Naukowa 2009, s. 53-64, 107-129.

15. Michel Foucault: Powrót podmiotu – troska o samego siebie (*epimeleia heautou*)

Literatura: Michel Foucault, Hermeneutyka podmiotu, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2012, wykłady z 6 i 13 stycznia 1982, s. 21-91.

Warunki zaliczenia (na ocenę): a) aktywność na zajęciach, b) przygotowanie wprowadzeń do dyskusji, c) praca pisemna o charakterze analitycznym odnosząca się do problematyki tekstów o objętości ok. 8-10 stron.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W01

Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W03

Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu historii socjologii i myśli społecznej

K_W06

Posiada wiedzę w zakresie nowych nurtów w metodologii

Umiejętności:

K_U02

Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U05

Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych i metodologicznych

K_U06

Potrafi zastosować podejście interdyscyplinarne w analizie i badaniu zjawisk i procesów społecznych

Kompetencje społeczne:

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04

Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K06

Wykazuje samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy

Zajęcia z przedmiotów ogólnych prowadzonych na UW

60 godz., 4 punkty ECTS

Zajęcia w wymiarze 60 godz. powinny być zaliczone do końca drugiego roku studiów

Współczesne problemy Polski i świata – perspektywa porównawcza

Prof. UW dr hab. Kazimierz W. Frieske

Seminarium, 30 godz., 2 pkt. ECTS

Podstawowa problematyka seminarium to dyskusja zarówno zjawisk rozpoznawanych jako problemy społeczne - odpowiednio, zarówno w Polsce, jak i w krajach, z którymi Polskę chce się i może zestawiać, a też i założeń - zarówno ontologicznych, jak i epistemologicznych - wedle których dyskusję taką można prowadzić. Punktem wyjścia jest tu analiza zalet i ograniczeń tzw. 'konstruktywizmu' w naukach społecznych, jak też i - w szczególności - w socjologii problemów społecznych, a też i pokazywanie tego, że przyjęcie tej perspektywy poznawczej ma ten mankament, że redukuje w zasadzie socjologię do socjologii wiedzy. Co więcej, konstruktywistyczny program opisu i analizy problemów społecznych prowadzi do wyprowadzenia poza obszar socjologii myślenie w kategoriach aplikacyjnych - co bywa uznawane za jej istotne zubożenie.

Dyskusja rozpoczyna się od kwestii 'klasycznych', tj. od problematyki nierówności społecznych, w szczególności zaś - od rozmaitych modeli badań nad biedą i pytań o warsztatową sensowność analiz międzynarodowych w tym zakresie i do przejścia od myślenia o nierównościach dochodowych w kategoriach typowych analiz socjo-ekonomicznych (współczynniki nierówności Giniego czy Theila) do myślenia nieco bardziej wrażliwego na okoliczności kulturowe. W obu kontekstach dyskutowane są też kontrowersje dotyczące związków pomiędzy procesami tzw. 'globalizacji' i dynamiką nierówności dochodowych, obejmujące również kontrowersje dotyczące samej 'globalizacji'. Następnie przechodzi się do pytań o związki nierówności społecznych ze zjawiskami konwencjonalnie uznawanych za

'problemy społeczne', a też i kontrowersji dotyczących wpływu nierówności dochodowych z dynamiką gospodarczą. Kolejny wątek tej problematyki to refleksja nad różnymi projektami interwencji społecznych wbudowanych w koncepcję państwa opiekuńczego. Tu za punkt wyjścia przyjmuje się pytanie o źródła sukcesów i porażek (zwłaszcza tych drugich) programów modernizacyjnych - po to, aby wskazać na ograniczenia wbudowane w rozmaite inżynierie społeczne. Te zagadnienia dyskutowane są - na tyle, na ile jest to możliwe - na podstawie konkretnych zagadnień, takich, jak rozmaite wersje 'kryzysu demograficznego' i jego społecznych konsekwencji czy rozmaitych programów polityki rynku pracy. To prowadzi do dyskusji nad różnymi ryzykami społecznymi i to tezy o tym, że kierunek zmian społecznych prowadzi od 'społeczeństwa ryzyka' - w jego klasycznych stylizacjach sprzed ćwierćwiecza - do 'społeczeństwa niepewności' i do dyskusji 'unintended consequences' tego przejścia.

Literatura:

Lektury wybierane ze względu na zainteresowania uczestników zajęć

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W01

Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02

Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W07

Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

Umiejętności:

K_U01

Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U02

Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U05

Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych i metodologicznych

Kompetencje społeczne:

K_K01

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04

Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

Nowe wzory badań społecznych

Prof. dr hab. Antoni Sułek

Seminarium, 30 godz., 2 pkt. ECTS

Celem seminarium jest zapoznanie uczestników z nowymi pomysłami w zakresie metodologii badań społecznych oraz z nowymi pracami, w których w oryginalny sposób wykorzystano źródła danych społecznych lub użyto innowacyjnej metodologii. Będą referowane i dyskutowane: prace poświęcone lub oparte na danych dokumentarnych, prace metodologii międzynarodowych badań porównawczych ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiego Sondażu Społecznego (ESS); prace proponujące nowe rozwiązania w zakresie projektowania kwestionariuszy, np. eksperymenty winietowe i eksperymenty z listą (UCD), prace prezentujące nowe technologie badawcze: on-line panels, CARI, paradata i mix-mode surveys, prace z frontu badań wyborczych; złożone, wielometodowe badania społeczne, takie jak badania klientelizm w górnictwie i badania biedy w wielkim mieście przemysłowym.

Literatura:

- 1. Badania statystyczne i dokumentarne:** Scott J.C., *Seeing Like a State*, Yale 1998, s. 22-33, 64-73; Gruszczyńska B., *Przemoc wobec kobiet w Polsce*, W-wa 2007, rozdz.3; Łodziński, S., *Trauma i władza liczb*, w: *Mniejszości narodowe w Polsce w świetle NSP w 2002 r.*, W-wa 2006; Atkinson, P., Coffey, A. *Analysing documentary realities*, w: I. Silverman I. (red.), *Qualitative Research*, wyd. 2, L-n 2004.
- 2. Badania pamięci i w pamięci:** Browning, Ch.R., *Pamięć przetrwania: nazistowski obóz pracy oczyma więźniów*, W-wa 2012, Wstęp, Pokłosie; Kwiatkowski, P.T., *Pamięć zbiorowa społeczeństwa polskiego w okresie transformacji*, W-wa 2008, r. 3. *Losy rodziny a pamięć zbiorowa*.
- 3. Międzynarodowe badania porównawcze:** Sztabiński P.B., Sztabiński F., *Europejski Sondaż Społeczny – integracja w dziedzinie badań*, w: H. Domański i in. (red.) *W środku Europy?*, W-wa 2006; Strabac, Z. *It is the eyes not size that matter. The real and perceived of immigrant populations and anti-immigrant prejudice in Western Europe*, *European Societies* 2012, 1,3: 559-582; Weil, Frederick D. *The variable effects of education on liberal attitudes: A comparative-historical analysis of anti-Semitism using public opinion survey data*, *ASR* 1985, 56, 4: 458-474.
- 4. Front badań wyborczych:** *Ocena metodologii i rezultatów badań poprzedzających pierwszą i drugą turę wyborów prezydenckich w 2010 roku*, raport komisji Domańskiego, OFBOR 2010; Rothshild D., *Forecasting elections. Comparing prediction markets, polls, and their biases*, *POQ* 2009, 78: 895-916.
- 5. Nowe technologie: online-panels i paradata:** *Research synthesis: AAPOR report on online-panels*, *POQ* 2010, google; Krauter F., Casas-Carder C, *Paradata*, http://www.ratswd.de/download/RatSWD_WP_2010/RatSWD_WP_136.pdf
- 6. Metody badania dziedzin wrażliwych:** Beyer H., Liebe U., *How to find something that does not want to be found*, *Social Science Research* 2015, 49: 343–355; Atzmuller Ch., Steiner P.M., *Experimental vignette studies in survey research*, *Methodology* 2010 (pdf u: sulek@marymont.pl); Liggett, L.A. *et al.*, *Measuring gender differences in attitudes using the lost-letter technique*, *J. Scientific Psychology* 2010 Sept. 10-24 (goggle); Milgram, S. *et al.*, *The lost-letter technique*, *POQ* 1965, 29: 437-438; Hipsz N., *Studium nad efektem społecznej poprawności w wywiadzie kwestionariuszowym. Randomized response technique – rozumienie i efektywność*, IS UW 2014, niepubl.praca dr.
- 7. Przykłady innowacyjnych warsztatowo badań społecznych:** Gadowska K., *Zjawisko klientelizmu polityczno-ekonomicznego. Systemowa analiza powiązań sieciowych na przekształceń sektora górniczego w Polsce*, Kr. 2002; Warzywoda-Kruszyńska W., red. *Życie na marginesie wielkiego miasta*, Łódź 2001; Potoczna M., Warzywoda-Kruszyńska W., *Kobiety z łódzkich enklaw biedy: bieda w cyklu życia i międzypokoleniowym przekazie*, Łódź

2009; Drozdowski R. i in. *Narzędziownia. Jak badaliśmy [niewidzialne] miasto*, W-wa 2012; Giza A. i in., *Gabinet luster: o kształtowaniu samowiedzy Polaków w dyskursie publicznym*, W-wa 2013, r. 1 i 13.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W02

Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W05

Posiada wiedzę w zakresie stosowania i wykorzystywania różnych metod badawczych

K_W06

Posiada wiedzę w zakresie nowych nurtów w metodologii

Umiejętności:

K_U02

Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U03

Ma umiejętność prowadzenia badań w zakresie nauk społecznych przy zastosowaniu różnych metod

K_U05

Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych i metodologicznych

Kompetencje społeczne:

K_K01

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04

Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

Zagadnienia socjologii teoretycznej

Konwersatorium, 30 godz., 2 pkt. ECTS

Prof. dr hab. Mirosława Marody

Zróżnicowanie współczesnego społeczeństwa

Celem kursu jest: a/ zapoznanie studentów z wielorakością czynników różnicujących współczesne społeczeństwo b/ ukazanie zależności pomiędzy różnymi wymiarami zróżnicowania społecznego c/ krytyczna dyskusja najważniejszych sposobów opisu i analizowania wyłaniających się struktur społecznych. Współczesne społeczeństwo podlega procesom prowadzącym do rozbitcia lub rozmycia dotychczasowych głównych wymiarów zróżnicowania społecznego (klasy, warstwy, zawód, płeć etc.). Zajęcia mają dać wgląd w ogólniejsze czynniki leżące u podstaw tych procesów oraz zapoznać studenta z najbardziej znaczącymi pomysłami teoretycznymi, stawiającymi sobie za cel opis współczesnego zróżnicowania społecznego. Mają też przygotować studenta do samodzielnej analizy zróżnicowań społecznych. Zakres tematów: 1. Zróżnicowanie społeczne jako obszar dociekań socjologicznych 2. Zróżnicowanie społeczne a system dystynkcji 3. Przemiany kapitalizmu 4. Przemiany kultury 5. Przemiany struktury zawodowej 6. Przemiany rynku pracy 7.

Spółczesność - rozmycie podziałów społecznych 8. Zróżnicowanie społeczne a tożsamość społeczna 9. Nowe wymiary zróżnicowania – style życia 10. Nowe wymiary zróżnicowania – gender 11. Nowe wymiary zróżnicowania – ciało 12. Nowe wymiary zróżnicowania – nowe ruchy społeczne 13. Nowe wymiary zróżnicowania – obrońcy tradycji 14. Nowe elity 15. Zmiana społeczna i jej konsekwencje.

Literatura:

- 1. Zróżnicowanie społeczne jako obszar dociekań socjologicznych**
Wprowadzenie w tematykę zajęć. Klasyczne teorie zróżnicowania społecznego. Teoretyczne (i praktyczne) znaczenie pojęcia zróżnicowania społecznego. Wymiary zróżnicowania społecznego.
 - M. Weber, *Stany, klasy, partie*
 - Ch. W. Mills, *Elita władzy*
- 2. Zróżnicowanie społeczne a system dystynkcji**
Zaznaczanie pozycji. Pojęcie gustu. Podział na my-oni
 - P. Bourdieu, *Dystynkcja*
 - R. Hoggart, *Spojrzenie na kulturę robotniczą w Anglii*
 - T. Veblen, *Teoria klasy próżniaczej*
- 3. Przemiany kapitalizmu**
Przekształcenia podstawowej zasady różnicowania. Na ile kapitalistyczne jest współczesne społeczeństwo? Kapitalizm bez kapitalistów?
 - M. Castells, *Społeczność sieci*, rozdz. 7
 - Drucker, *Społeczność pokapitalistyczne*
- 4. Przemiany kultury**
Przemiany społecznych wzorów działania: przejście od etosu pracy do hedonizmu. Od społeczeństwa ról społecznych do społeczeństwa ryzyka.
 - D. Bell, *Kulturowe sprzeczności kapitalizmu*
 - U. Beck, *Społeczność ryzyka*
 - Lasch Ch. (1997), *Bunt elit*
- 5. Przemiany struktury zawodowej**
Przemiany istoty pracy: od wytwarzania obiektów do przetwarzania informacji. Czy z pracy można się utrzymać?
 - R. Reich, *Praca narodów – przygotowanie się do kapitalizmu XXI w.*
 - Stanaszek A., Bieda (z) pracy, czyli o biednych pracujących (*working poor*) we współczesnym świecie, *Kultura i Społeczność*, 2004, nr 2
- 6. Przemiany rynku pracy**
Przemiany wzorów zatrudnienia: od pracy na całe życie do “czasowników”. Czy praca może dostarczać sensu życia?
 - D. Harvey, *The Condition of Postmodernity. An Enquiry into the Origins of Cultural Change.*
 - R. Sennet, *Korozja charakteru*, rozdz. 1
 - M. Castells, *Społeczność sieci*, s. 258-272
- 7. Społeczność współczesna - rozmycie podziałów społecznych**
Załamywanie się podziałów społecznych okresu nowoczesności. Objawy i skutki.
 - Z. Bauman, *Płynna nowoczesność*
 - R. Sennett, *Korozja charakteru*

8. Zróżnicowanie społeczne a tożsamość społeczna

Psychospołeczne konsekwencje zróżnicowania społecznego. Zróżnicowanie a działania społeczne. Pojęcie tożsamości społecznej. Tożsamości a role społeczne

- M. Castells, *Potęga tożsamości*, s. 22-27, 72-74
- A. Giddens, *Nowoczesność i tożsamość*, rozdz. 1

9. Nowe wymiary zróżnicowania – style życia

Czym można się różnić w społeczeństwie indywidualistów? Projektowanie siebie i swojego życia. Zanik zróżnicowań klasowych?

- K. Fox, *Przejrzeć Anglików*
- M. Jacyno, rozdz. 1
- Heath, Potter, *Bunt na sprzedaż*

10. Nowe wymiary zróżnicowania – gender

Kulturowe podstawy zróżnicowania płci. Gdzie się podzieli „męscy mężczyźni” i „kobiece kobiety”? Na czym polegać miałyby równość płci?

- Melosik Z., *Kryzys męskości w kulturze współczesnej*
- M. Castells, *Siła tożsamości*, s. 257- 276

11. Nowe wymiary zróżnicowania – ciało

„Somatyczne” społeczeństwo. Dopasowywanie ciała do „prawdziwego ja”. Lepiej być pięknym i młodym.

- Giddens A., *Przemiany intymności*
- C. Elliot C., *Better than Well. American Medicine Meets the American Dream.*

12. Nowe wymiary zróżnicowania – nowe ruchy społeczne

Specyfika nowych ruchów społecznych. obrońcy środowiska i obrońcy swobody seksualnej – co ich łączy, co ich dzieli.

- A. Touraine, *Myśleć inaczej*, rozdz. 4
- M. Castells, *Siła tożsamości*, rozdz. 3, oraz s. 241-257

13. Nowe wymiary zróżnicowania – obrońcy tradycji

Przemiany i ich przeciwnicy. Dlaczego nie chcemy zmian? Na ile tradycyjni są obrońcy tradycji?

- M. Castells, *Siła tożsamości*, s.89-100, 106-136

14. Nowe elity

Problemy przywództwa i władzy. Czym jest „nowa klasa rządząca”? Jaki jest zakres jej władzy?

- A. Bard, J. Söderqvist, *Netokracja. Nowa elita władzy i życie po kapitalizmie*
- J. Wedel, *Shadow Elites*, roz. 1

15. Zmiana społeczna i jej konsekwencje

Podsumowanie zajęć. Działania społeczne w warunkach zmiany. Mechanizmy napędzające różnicowanie się współczesnego społeczeństwa.

- R. K. Merton, *Teoria socjologiczna i struktura społeczna*. Struktura społeczna i anomia s. 195-223.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W01

Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02

Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W07

Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

Umiejętności:

K_U01

Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U02

Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U13

Potrafi samodzielnie rozwijać posiadaną wiedzę w zakresie wybranego przedmiotu zainteresowań

Kompetencje społeczne:

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04

Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K06

Wykazują samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy

Otwarte seminarium doktoranckie

Seminarium, 30 godz., 2 punkty ECTS

Seminarium prowadzi wybrany spośród doktorantów, przy wsparciu Rady Samorządu Doktorantów, koordynator (możliwe też 2 osoby), którego rolą jest planowanie spotkań oraz ich moderowanie. Tematyka seminarium powinna być uzgadniana przez koordynatora, w porozumieniu z doktorantami i Kierownikiem Studiów Doktoranckich. Termin seminarium, w porozumieniu z doktorantami, ustala koordynator i nie później niż do końca października przekazuje informację Kierownikowi Studiów Doktoranckich.

Uczestnicy seminarium mogą przedstawić aktualnego stan prac nad rozprawą lub poświęcić zajęcia na dyskusję nad napisanym przez siebie artykułem/ rozdziałem w pracy zbiorowej lub nad konkretnym wątkiem związanym z jego zainteresowaniami naukowymi. Doktoranci, którzy afiliowani są w jednym Zakładzie lub prowadzą badania z użyciem podobnych metod badawczych mogą przygotować wspólnie wystąpienie poświęcone analizowanemu problemowi. Pewna ilość spotkań w ramach seminarium może być przeznaczona na wystąpienia zaproszonych gości z i spoza Instytutu (niezbędna konsultacja z Kierownikiem Studiów Doktoranckich w sprawie ewentualnych zaproszeń i dofinansowania).

Seminarium powinno angażować słuchaczy w dany temat, prezentujący powinien zatem: Przygotować się do wygłoszenia referatu/ zrobienia prezentacji, rozesłać z odpowiednim wyprzedzeniem uczestnikom seminarium fragment pracy, referatu czy dyskutowanego materiału badawczego (np. fotografie będące przedmiotem analizy wizualnej, materiał audio-wideo, wyniki badań statystycznych etc.). Prezentujący powinien przygotować i przesłać uczestnikom pytania do dyskusji związane z prezentowanym przez siebie tematem.

Warunki zaliczenia: przygotowanie przez każdego doktoranta jednego spotkania oraz obecności.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W01

Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych
K_W02

Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii
K_W04

Posiada wiedzę o zróżnicowaniu problematyki w zakresie subdyscyplin socjologii

Umiejętności:

K_U01

Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U08

Potrafi przygotować zajęcia i/lub wystąpienia konferencyjne i/lub prezentacje

K_U13

Potrafi samodzielnie rozwijać posiadaną wiedzę w zakresie wybranego przedmiotu zainteresowań

Kompetencje społeczne:

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K05

Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

K_K06

Wykazuje samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy

Zajęcia z przedmiotów ogólnych prowadzonych na UW
60 godz., 4/6 pkt. ECTS

Zajęcia fakultatywne w roku akademickim 2015/2016

Prof. dr hab. Elżbieta Hałas

Socjologia relacyjna – nowy paradygmat

Seminarium, 30 godz., 2/3 pkt. ECTS

We współczesnej teorii społecznej widoczne jest formowanie nowego paradygmatu, opartego na kategorii relacji. Na seminarium zostaną podjęte podstawowe problemy relacyjnej teorii społeczeństwa, jakie przedstawiają w swych pracach Margaret S. Archer i Pierpaolo Donati. Podjęta zostanie próba odpowiedzi na pytanie, czy można już mówić o ukształtowaniu się całkowicie nowego paradygmatu, odpowiedniego dla badania zmian w erze globalnej. Współczesne koncepcje socjologii relacyjnej zostaną odczytane w porównaniu z klasycznymi teoriami Maxa Webera i Floriana Znanieckiego. W centrum uwagi pozostawać będzie zagadnienie relacyjnego podmiotu – indywidualnego i zbiorowego – oraz jego refleksyjność. Omawiane będą współczesne transformacje relacji społecznych i ich historia. Analizowana będzie koncepcja relacyjnego podmiotu w odniesieniu do takich pojęć jak: osoba, jaźń, jednostka działająca i aktor. Rozpad porządku normatywnego, odrzucanie norm i radykalne wyzwania normatywne rozpatrywane będą z perspektywy socjologii relacyjnej, gdzie na nowo formułowana jest koncepcja człowieczeństwa, sprawczości (*agency*) i refleksyjności. Analizowane będą różne typy refleksyjności ponowoczesnej. Prace seminarium koncentrować się będą na implikacjach paradygmatu relacyjnego dla rozumienia przemian współczesnego społeczeństwa i kultury. Uczestnicy poszukiwać będą odpowiedzi na pytania o przydatność

paradygmatu relacyjnego w rozwiązywaniu podjętych w ich rozprawach doktorskich problemów badawczych.

1. Wprowadzenie: perspektywa relacyjna w teorii społecznej
2. Klasyczne źródła perspektywy relacyjnej: rozumiejąca socjologia Maxa Webera
3. Klasyczne źródła perspektywy relacyjnej: teoria systemów kulturowych Floriana Znanieckiego
4. Relacje społeczne w perspektywie historycznej
5. Kultura i sprawczość
6. Sprawczość i społeczna morfogeneza
7. Współczesny imperatyw refleksyjności
8. Typy refleksyjności ponowoczesnej
9. Pojęcie podmiotu relacyjnego
10. Podmiotowość, sprawczość i człowieczeństwo
11. Problemy badawcze uczestników seminarium w perspektywie socjologii relacyjnej
12. Społeczeństwo jako relacja
13. Zmiana społeczna w świetle socjologii relacyjnej
14. Przemiany kulturowe w perspektywie socjologii relacyjnej
15. Perspektywa relacyjna – podsumowanie prac seminarium

Literatura:

1. **Archer** Margaret S., *Człowieczeństwo. Problem sprawstwa*, Kraków 2013: NOMOS.
2. **Archer** Margaret S., *The Reflexive Imperative in Late Modernity*, Cambridge 2012: Cambridge University Press.
3. **Archer**, Margaret S., *Culture and Agency. The Place of Culture in Social Theory*, Cambridge 1996: Cambridge University Press.
4. **Archer**, Margaret S. (red.), *Social Morphogenesis*, Dordrecht 2013: Springer.
5. **Donati** Pierpaolo, *Relational Sociology. A New Paradigm for the Social Science*, London 2012: Routledge.
6. **Donati** Pierpaolo, Margaret S. **Archer**, *The Relational Subject*, Cambridge 2015: Cambridge University Press.
7. **Weber** Max, *Podstawowe pojęcia socjologiczne*, w: tenże, *Gospodarka i społeczeństwo. Zarys socjologii rozumiejącej*, Warszawa 2002: Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 5-42.
8. **Znaniecki** Florian, *Relacje społeczne i role społeczne. Niedokończona socjologia systematyczna*, Warszawa 2011: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W01

Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych.

K_W02

Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W03

Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu historii socjologii i myśli społecznej

Umiejętności:

K_U01

Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U05

Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych i metodologicznych

K_U13

Potrafi samodzielnie rozwijać posiadaną wiedzę w zakresie wybranego przedmiotu zainteresowań

Kompetencje społeczne:

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04

Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K05

Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

Dr hab. Prof. UŁ Kaja Kaźmierska

Procesy społeczne i procesy biograficzne

Seminarium, 30 godz., 2/3 pkt. ECTS

Proponowane zajęcia dotyczą zróżnicowanych zjawisk i procesów społecznych oraz ich różnych powiązań z biografią rozumianą tu zarówno w wymiarze indywidualnego biegu życia jak i zbiorowym (doświadczenia pokoleniowego lub kolektywnego doświadczenia określonej grupy społecznej). Wspólną ramą dla proponowanych tematów jest ta sama przestrzeń, czyli Łódź, której przed i tuż powojenna historia kształtowała określone zjawiska i procesy społeczne. Oprócz odniesień do literatury bazą empiryczną zajęć będą materiały pochodzące z prowadzonych przeze mnie projektów badawczych: „Łódź akademicka w biografiami” (badania statutowe katedry Socjologii Kultury UŁ), "Doświadczenie biograficzne w PRL i NRD oraz jego przepracowanie w powojennym pokoleniu 1945-1955. Porównanie socjologiczne na podstawie analizy biograficznej (Polsko-Niemiecka Fundacja na Rzecz Nauki)", "Cztery dyskursy o nowoczesności - modernizm peryferii na przykładzie Łodzi (XIX-XX wiek)" (Projekt Opus NCN) oraz materiałów wizualnych, w których Łódź stanowi ważną ramę dla prezentowanych zjawisk i procesów społecznych.

I. Zajęcia wprowadzające

II - III XIX/XX Łódź przemysłowa jako laboratorium wielokulturowości: konfrontacja przeszłości ze współczesnością.

IV-V Łódź jako miejsce próby rekonstrukcji życia społeczności żydowskiej-1945-1956

1. Shimon Redlich, *Na rozdrożu. Żydzi w powojennej Łodzi 1945–1950*, Łódź 2012
2. Film *Undzere Kinder*

VI-VII Socjologiczna koncepcja pokolenia i perspektywa generacyjna cz. I:

Łódź akademicka w biografiami profesorów UŁ - pokolenie powojenne z perspektywy edukacji i kariery akademickiej

1. R. Herczyński, *Spętana nauka. Opozycja intelektualna w Polsce 1945-1970*. Warszawa 2008.

2. J. Connelly, *Zniewolony uniwersytet. Sowietyzacja szkolnictwa wyższego w Niemczech Wschodnich, Czechach i Polsce 1945-1956*, ASPRA-JR, Warszawa 2014.

3. Wywiady z profesorami UŁ

VIII – IX . Socjologiczna koncepcja pokolenia i perspektywa generacyjna cz. II: polityka kontestacji i kultura buntu na przykładzie strajku łódzkich studentów w 1981 roku.

1. *Strajk studentów łódzkich '81 w świetle analiz socjologicznych* red. J. Lutyński, Łódź 2010

2. M. Czyżewski „Społeczne i kulturowe aspekty strajku studentów Łodzi. Zarys analizy [w] red. K. Lesiakowski, *Łódzki strajk studencki styczeń luty 1981 spojrzenie po latach*, Wyd. UŁ 2014.

3. wywiad z uczestnikiem strajku

4. film Bunt na Łodzi.

X-XI. Procesy społeczne a procesy biograficzne w perspektywie generacyjnej na przykładzie wydarzeń z marca 1968.

1. J. Wiszniewicz, *Życie przecięte. Opowieści pokolenia Marca*, Wyd. Czarne, 2008, wybrane fragmenty.

2. P. Osęka, *My ludzie z Marca. Autoportret pokolenia '68*, Wyd. Czarne, 2015, wybrane fragmenty

Film „Perecowicze”

XII – XIII Paradoksy ideologicznego uprzywilejowania – biografia łódzkiej robotnicy

1. H. Świda-Ziemia, 1997, *Człowiek wewnątrznie zniewolony*. Warszawa, WUW.

2. K. Lesiakowski, 2008, *Strajki robotnicze w Łodzi 1945–1976*. Łódź: IPN.

Wywiad z łódzką włóknianką

XIV-XV Łódź – Cztery dyskursy o nowoczesności

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W02

Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W05

Posiada wiedzę w zakresie stosowania i wykorzystywania różnych metod badawczych

K_W08

Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie badań nad społeczeństwem polskim

Umiejętności:

K_U01

Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U03

Ma umiejętność prowadzenia badań w zakresie nauk społecznych przy zastosowaniu różnych metod

K_U05

Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych i metodologicznych

Kompetencje społeczne:

K_K01

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K04

Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K05

Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

Dr hab. Lech Nijakowski

Władza, pamięć, dyskursy ideologiczne

Seminarium, 30 godz., 2/3 pkt. ECTS

Celem zajęć jest przeanalizowanie mechanizmów społecznych, które służą reprodukowaniu się wspólnot wyobrazonych (w tym zwłaszcza narodów) i państw narodowych oraz mobilizowaniu ludzi do zbiorowego działania (w tym zwłaszcza zbiorowej przemocy). W toku zajęć przedyskutowane zostaną różne – klasyczne i współczesne – teorie władzy, przemocy i dominacji. Władza będzie rozpatrywana zarówno na poziomie makrospołecznym (np. państwa narodowe), mezo (np. instytucje totalne) i mikro (np. pogrom). Szczególna uwaga poświęcona zostanie roli pamięci zbiorowej i dyskursów ideologicznych, w tym zwłaszcza w mobilizowaniu ludzi do zbiorowej przemocy. W toku zajęć dużą rolę będzie odgrywała analiza wybranych przypadków.

Wybrane zagadnienia (ostateczny plan uzależniony jest od wiedzy i zainteresowań doktorantów):

1. Teoria władzy społecznej Michaela Manna.
2. Obywatel zabójca. Socjalizacja do kultury przemocy w państwach narodowych
3. Dyskursy ideologiczne i koszty ofiarne
4. Rytuály władzy i przemocy – teoria Randalla Collinsa
5. Normalne i patologiczne w erze biowładzy
6. Biopolityka kolonializmu. Masowe mordy w Wolnym Państwie Kongo i Niemieckiej Afryce Południowo-Zachodniej
7. Religijna legitymizacja masowych mordów – Ludobójstwo Ormian (1915-1916)
8. Utopia i eksterminacja. III Rzesza oraz autoludobójstwo w Kambodży
9. Ciężenie historii. Konflikt polsko-ukraiński 1943-1947 oraz współczesna polityka pamięci
10. Nowe wojny, najemnicy i państwa upadłe
11. Pamięć i zemsta. Hutu i Tutsi w Regionie Wielkich Jezior
12. „Ludobójstwo kulturowe” we współczesnym świecie
13. Pułapki pojednania – Republika Południowej Afryki

Literatura:

- R. Collins, *Łańcuchy rytuałów interakcyjnych*, przeł. K. Suwada, Zakład Wydawniczy NOMOS, Kraków 2011.
- R. Collins, *Violence. A Micro-Sociological Theory*, Princeton University Press, Princeton, Oxford 2008.
- M. Foucault, *Narodziny biopolityki*, przeł. M. Herer, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011.
- A. Giddens, *The nation-state and violence. Volume two of a contemporary critique of historical materialism*, Berkeley, Los Angeles 1987.
- P. Glick, *Jagnięta ofiarne w wilczym przebraniu. Zawistne uprzedzenia, ideologia i czynienie z Żydów kozłów ofiarnych*, przeł. A. Czarna, w: L.S. Newman, R. Erber (red.),

- Zrozumieć Zagładę. Społeczna psychologia Holokaustu*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.
- S.J. Kaufman, *Modern Hatreds. The Symbolic Politics of Ethnic War*, Cornell University Press, Ithaca, London 2001.
- M. Mann, *The Dark Side of Democracy. Explaining Ethnic Cleansing*, Cambridge University Press, Cambridge 2006.
- M. Mann, *The Sources of Social Power*, vol. I, *A History of Power from the Beginning to A.D. 1760*, wyd. 15, Cambridge University Press, Cambridge 2007.
- N. Rose, *Governing the Soul. The Shaping of the Private Self*, Free Association Books, London, New York 1999.
- N. Rose, *The Politics of Life Itself*, Princeton University Press, Princeton, Oxford 2007.
- G.E. Schafft, *Od rasizmu do ludobójstwa. Atropologia w Trzeciej Rzeszy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006.
- T. Skocpol, *Sociology's Historical Imagination*, w: T. Skocpol (red.), *Vision and Method in Historical Sociology*, Cambridge University Press, Cambridge 2000.
- D. Smith, *The Rise of Historical Sociology*, Polity Press, Cambridge 1991.
- W. Sofsky, *The Order of Terror: The Concentration Camp*, przeł. W. Templer, Princeton University Press, Princeton 1997.
- Ch. Tilly, *Big Structures, Large Processes, Huge Comparisons*, Russell Sage Foundation, New York 1984.
- Ch. Tilly, *Coercion, Capital and European States: AD 990-1992*, Blackwell Publishing, Cambridge 1992.
- J. M. Whitmeyer, *Mann's Theory of Power - A (Sympathetic) Critique*, "The British Journal of Sociology", Vol. 48, No. 2 (Jun., 1997), s. 210-225.

Metody i kryteria oceniania:

Warunek konieczny zaliczenia: obecność na zajęciach (do dwóch nieobecności w semestrze – w tym zwolnienia lekarskie; nadliczbowe nieobecności należy zaliczyć na dyżurze).

Składowe oceny końcowej:

- Wygłoszenie referatu na podstawie wskazanej lektury – 25%
- Aktywność na zajęciach (merytoryczny udział w dyskusji) – 25%
- Egzamin ustny – 50%

Egzamin ustny na podstawie lektur obowiązkowych, wygłoszonych referatów oraz dyskusji na zajęciach.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W01

Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02

Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W07

Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

Umiejętności:

K_U01

Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U05

Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych i metodologicznych

K_U06

Potrafi zastosować podejście interdyscyplinarne w analizie i badaniu zjawisk i procesów społecznych

Kompetencje społeczne:

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04

Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K05

Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

Prof. dr hab. Ewa Nowicka

Badacz i sztuka prowadzenia badań terenowych

Seminarium, 30 godz. 2/3 pkt. ECTS

Przedmiot będzie poświęcony tajnikom pracy terenowej i rozwiązywaniu problemów, które się w takiej pracy pojawiają. Prowadzenie badań terenowych jest umiejętnością praktyczną nabywaną tak w procesie studiów, jak i w czasie prowadzonych badań; pisanie o badaniach jest – jak zgodnie przyznają to autorzy empirycznych monografii terenowych – rodzajem „sztuki”. Celem zajęć jest przygotowanie i pomoc w samodzielnej pracy badawczej oraz w przygotowaniu pracy doktorskiej.

Warsztat adresowany do wszystkich zainteresowanych realizacją badań jakościowych oraz doskonaleniem warsztatu pracy antropologa. Zajęcia będą dotyczyły umiejętności „czytania kultury” i „pisania antropologii”.

Rozważone będą kwestie: 1. problemy związane z „wejściem w teren” antropologa 2. problemy związane z nawiązaniem relacji z badanymi 3. niuanse relacji badacz – badany 4. badacz jako uczonek i badacz jako człowiek 5. „przekład” materiału terenowego na opis antropologiczny 6. problemy etyczne w badaniach antropologicznych 7. zagrożenia zastosowań praktycznych badań antropologicznych.

Literatura:

Wśród omawianych lektur znajdują się terenowe opracowania m.in. Nigela Barleya, Collina Turnbulla, Paula Rabinowa, Pierre’a Bourdieu, Clifforda Geertza.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W05

Posiada wiedzę w zakresie stosowania i wykorzystywania różnych metod badawczych

K_W07

Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

K_W12

Posiada wiedzę z zakresu uwarunkowań prawnych i etycznych związanych z pracą naukową

Umiejętności:

K_U03

Ma umiejętność prowadzenia badań w zakresie nauk społecznych przy zastosowaniu różnych metod

K_U04

Potrafi uczynić przedmiotem pogłębionej analizy poprawność prowadzonych badań

K_U06

Potrafi zastosować podejście interdyscyplinarne w analizie i badaniu zjawisk i procesów społecznych

Kompetencje społeczne:

K_K01

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K04

Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K05

Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

Mgr Jan Wawrzyniak

Academic writing

Seminarium, 30 godz., 2/3 pkt. ECTS

The course lets students improve their analytical and compositional skills in the English language. Given time limitations, from a vast array of such skills there have been selected those having to do with identifying and presenting someone else's claims and arguments; presenting one's own claims and arguments in relation to someone else's claims and arguments. Analytical skills have to do with identifying information structure (ordering) in texts. These skills are practised while getting to understand texts, writing home assignments and participating in homework assessment. Compositional skills have to do with presenting information in order; this is practised chiefly through writing home assignments. In addition, the course gives students an opportunity to improve their command of the English language through revision exercises of matters typically difficult to Poles who use English at an advanced level.

The scope of the course: Students will learn to control the register (style) of their exposition; to summarize various types of text by means of a number of techniques; correctly to distribute information at sentence, paragraph and essay levels; to identify and present different types of problem; to be clear, brief and precise in their writing.

The tools of the course. Students are not expected to rely on any fixed set of publications on writing or academic writing. Students are encouraged to make use of any such publications to which they might have access. However, the course is self-contained, insofar as both the texts that form the immediate basis for home assignments and explications of the details of these assignments, as well as guidelines to their assessment, will be provided by the instructor. Here, by way of example, is a short list of publications which, if used judiciously, may help:

Dummet, M. 1993 Grammar & Style, London: Duckworth
Greenbaum, S. & J. Whitcut 1998 Guide to English Usage, London: Longman
Henze, G 1984 From Murk to Masterpeice, Homewood, Ill.: Richard D. Irwin
MacPherson, R. 1994 University English, Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne

McCrimmon, J. M. 1963 *Writing with a Purpose*, Boston: Houghton Mifflin
Partridge, E. 1999 *Usage and Abusage*, 3rd ed. rev. by J. Whitcut, London: Penguin

The form of the class

Each class is a set of related stages:

selected pieces of homework are discussed as examples of virtues and vices of written exposition; a new home assignment is given together with necessary instructions and explications. Assignments form a sequence, therefore, while working on a given piece of homework, students are expected to draw on what they have practised so far.

The rules of the class

The course is based on continuous assessment of students' contribution to the class and their progress in perfecting their skills. Therefore students are required to be present at classes, take part in discussions, and submit their homework without delay. If someone misses a class, they are expected to do the home assignment for the class to which one comes after one's absence (in other words: absence is not an excuse for not submitting one's homework).

A provisional list of topics

The following is open to revision depending on students' progress. Entries labelled 'language matters' may appear at any time, relative to the needs at hand. Two classes are left open (for delays, special assignments or students' special requests). Basic concept of understanding. Typical academic structure. Introduction. Summarizing: informative/descriptive. Metalanguage/style. Abstract: conference/journal. Abstract vs. Introduction. Introduction vs. Ending. Problem identification and presentation. Disagreement/Agreement. Paraphrase (test). Language matters: the tenses. Language matters: complex sentences. Language matters: the articles. Language matters: punctuation. To be decided. To be decided.

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W09

Posiada wiedzę o różnych formach wypowiedzi naukowej (artykuł, recenzja, raport, monografia)

K_W10

Zna obcojęzyczne słownictwo z zakresu socjologii, nauk społecznych i humanistycznych

Umiejętności:

K_U08

Potrafi przygotować zajęcia i/lub wystąpienia konferencyjne i/lub prezentacje

K_U09

Potrafi przygotować publikację i wystąpienie w języku obcym

K_U12

Potrafi zastosować zasady określające przygotowanie tekstu naukowego (dotyczy prawa autorskiego, sporządzania przypisów, cytowania)

Kompetencje społeczne:

K_K06

Wykazuje samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy

K_K07

Jest przygotowany do różnych form pracy zespołowej (krajowej i/lub międzynarodowej)

Lista osób prowadzących zajęcia na Studiach Doktoranckich w Instytucie Socjologii w roku akademickim 2014/2015

Dr hab. Prof. UW Kazimierz W. Frieske

kierownik Zakładu Problemów Społecznych i Planowania Społecznego, Publikacje: *Pijaństwo. Interpretacje problemu społecznego* (R. Sobiech współautor), *Narkomania. Interpretacje problemu społecznego*, Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych, 1984, *Socjologia w działaniu. Nadzieje i rozczarowania*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, 1990, *Socjologia prawa*, Polskie Wydawnictwo Prawnicze IURIS, 2001, *Encyklopedia Socjologii*, t.4 – (H. Kubiak, G. Lissowski, J. Szacki współautorzy), Oficyna Naukowa, 2002, *Deregulacja polskiego rynku pracy*, Wydawnictwo IPiSS, Warszawa 2003, *Utopie inkluzji. Sukcesy i porażki programów reintegracji społecznej*, red. Wydawnictwo IPiSS, 2004, *Zatrudnienie na czas określony w polskiej gospodarce* (M. Bednarski współredaktor), Wydawnictwo IPiSS, Warszawa 2012.

Prof. dr hab. Elżbieta Hałas - jest profesorem nauk humanistycznych w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie kieruje Zakładem Socjologii Kultury. Prace badawcze ogniskuje wokół problemów współczesnych transformacji kultury. Zajmuje się teorią kultury i socjologią kulturową. Prowadzi badania nad symbolizmem społecznym, polityką symboliczną i pamięcią kulturową. W obszarze jej zainteresowań pozostaje socjologia interakcji i relacji społecznych, komunikacja społeczna i socjologia jednostki. Jest autorką m.in. takich książek jak *Toward the World Culture Society. Florian Znaniecki's Culturalism*, 2010; *Symbole i społeczeństwo*, 2007; *Konwersja. Perspektywa socjologiczna*, wydanie nowe 2007; *Interakcjonizm symboliczny. Społeczny kontekst znaczeń*, wydanie nowe 2006; *Symbole w interakcji*, 2001. Redaguje serię wydawniczą „Studies in Sociology: Symbols, Theory and Society” (Peter Lang). W latach 1999-2003 była członkiem Executive Committee of the European Sociological Association.

Strona prywatna:

<http://ehalas.neostrada.pl/>

Dr hab. Małgorzata Jacyno – kierownik Zakładu Socjologii Wsi i Miasta, Publikacje: *Iluzje codzienności. O teorii socjologicznej Pierre'a Bourdieu*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa, 1997, *Dzieciństwo. Doświadczenie bez świata*, (A. Szulżycka współautorka), Oficyna Naukowa, Warszawa, 1999, *Kulturowy wymiar globalizacji*, (A. Jawłowska, M. Kempny współredakcja), Wyd. IFiS PAN, 2004, *Kultura indywidualizmu*, 2007, PWN, Warszawa, *Kultura indywidualizmu*, Gumanitarny Centr, Charków, 2012, *Kultura individualizmu*, Sociologické Nakladatelství, Praha, 2012.

Dr hab. Prof. UŁ Kaja Kaźmierska – kierownik Katedry Socjologii Kultury na Uniwersytecie Łódzkim. Publikacje: *Biografia i pamięć. Na przykładzie pokoleniowego doświadczenia ocalonych z Zagłady*, Kraków, Nomos, 2008, *Integracja europejska a przemiany kulturowe w Europie*, red. K. Kaźmierska, K. Waniek, Łódź, Wyd. UŁ, 2011, *Przegląd Socjologiczny* Nr 1, 2011 (wydanie anglojęzyczne), *Biography and Memory. The Generational Experience of Shoah Survivors*, Boston, 2012, *Metoda biograficzna w socjologii. Antologia tekstów*, Kraków, Nomos, 2012, *Tożsamość, nowoczesność, stereotypy*, 2012, red. R. Dopierała, K. Kaźmierska, Kraków, Nomos, *Księga Jubileuszowa poświęcona Prof. Zbigniewowi Bokszańskiemu na 70-lecie urodzin*.

Prof. dr hab. Mirosława Marody – kierownik Zakładu Psychologii Społecznej, Publikacje: *Polacy wśród Europejczyków. Wartości społeczeństwa polskiego na tle innych krajów europejskich*, (A. Kania współredaktorka), Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, 2002, *Przemiany więzi społecznej. Teoria zmiany społecznej*, (A. Giza-Poleszczuk współautorka), Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, 2004, *Zmiana czy stagnacja? Społeczeństwo polskie po czternastu latach transformacji*, (red.), Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2004, *Społeczna przestrzeń internetu*, (A. Nowak, D. Batorski współredaktorzy), Academica, 2006, *Wymiary życia społecznego. Polska na przełomie XX i XXI wieku. Wydanie nowe*, (red.), Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, 2007, *Kulturowe aspekty transformacji ekonomicznej*, (J. Kochanowicz, S. Mandes współredaktorzy), Instytut Spraw Publicznych, 2007, *Kultura i gospodarka*, (J. Kochanowicz współredaktor), Wyd. Naukowe SCHOLAR, 2010, *Jednostka po nowoczesności. Perspektywa socjologiczna*, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, 2014.

Dr hab. Lech Nijakowski – adiunkt, pracownik Zakładu Socjologii Ogólnej. Członek redakcji „Studiów Socjologicznych”, „Przeglądu Humanistycznego”, „Studiów Socjologiczno-Politycznych. Serii Nowej” oraz „Zdania”. Autor, współautor lub redaktor naukowy ponad 20 książek i podręczników. Opublikował ponad 100 artykułów naukowych i popularnonaukowych. Stypendysta Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (2004-2005). Laureat nagrody im. Stanisława Ossowskiego przyznawanej przez Polskie Towarzystwo Socjologiczne za rok 2007 za książkę *Domeny symboliczne. Konflikty narodowe i etniczne w wymiarze symbolicznym*. Laureat Nagrody naukowej Wydziału I Nauk Humanistycznych i Społecznych Polskiej Akademii Nauk im. Ludwika Krzywickiego za książkę *Rozkosz zemsty. Socjologia historyczna mobilizacji ludobójczej* (2013). Ponadto opublikował m.in. następujące książki: *Pornografia. Historia, znaczenie, gatunki*, Wydawnictwo Iskry, Warszawa 2010; *Polska polityka pamięci. Esej socjologiczny*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008; *Dyskursy o Śląsku. Kształtowanie śląskiej tożsamości regionalnej i narodowej w dyskursie publicznym*, Interdyscyplinarne Koło Nauk o Społeczeństwie i Kulturze, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2002.

Prof. dr hab. Ewa Nowicka – publikacje: *Hermes Odyseusz i greckie powroty do ojczyzny*, Zakład Wydawniczy „NOMOS”, Kraków, 2008, *Homecoming. An Anthropology of Return Migrations*, (współredaktor: Homa Firouzabakhch), Zakład Wydawniczy „NOMOS”, Kraków, 2008, *Kulturowa odmiennosc w działaniu, Kultury i narody bez państwa*, (red.), Wydawnictwo „NOMOS”, Kraków, 2009, *Nasz Język Rozumieją Aniołowie. Arumuni we współczesnym świecie*, Nomos, Kraków, 2011, *Blaski i cienie imigracji. Problemy cudzoziemców w Polsce*, (red. naukowa), Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2011, *The Politics of Culture. Perspectives of stateless nationalities/ethnic groups*, (red.), Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012, *Problemy Etniczne Współczesnej Europy* (współredaktor M. Kowalski) Zakład Wydawniczy „Nomos” 2012, *Pamięć Utraconych Ojczyzn* (współredaktor A. Bilewicz) Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2012, *Słowiańskie wyspy językowe i kulturowe*, (współredaktor M. Głuszkowski, Eikon, Toruń 2013, *Antropolog i jego Magia. Współczesne inspiracje twórczością Claude’a Lévi-Straussa*, (współredaktor Małgorzata Głowacka – Grajper), Zakład Wydawniczy Nomos, Kraków 2013, *Szamani i nauczyciele. Przemiany kultury Buriatów zachodnich*, (współautorzy W. Połec, M. Głowacka – Grajper, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2013.

Prof. dr hab. Jacek Raciborski – kierownik Zakładu Socjologii Polityki, Publikacje: *Rytuał, plebiscyt czy wybory?: socjologiczna analiza wyborów do rad narodowych w 1988 roku*,

1989, *Polskie wybory: zachowania wyborcze społeczeństwa polskiego w latach 1989–1995*, 1997, *Polityka polska: szkice*, 2003, *Demokratie in Polen: Elemente des politischen Systems*, Barbara Budrich Verlag, 2005, *Oswajanie wielkiej zmiany: Instytut Socjologii UW o polskiej transformacji* (red.), 2007, *Elity rządowe III RP Portret socjologiczny*, Wydawnictwo Trio, 2006, *Praktyki obywatelskie Polaków*, Wydawnictwo IFiS PAN, 2010, *Obywatelstwo w perspektywie socjologicznej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2011.

Dr Maciej Słomczyński - pracownik Katedry Dydaktyki Wydziału Pedagogicznego UW, absolwent Wydziału Pedagogicznego UW oraz Wydziału Elektroniki i Technik Informatycznych PW, Publikacje: (wraz z Sidor D.), *Niepowodzenia edukacyjne w kształceniu zdalnym*, E-mentor, nr 5/2012, (wraz z M., Chocha A.), *Gra kooperacyjna jako metoda kształtowania kompetencji społecznych*, Kwartalnik Pedagogiczny, 2012 nr 2 (224), (wraz z Sidor D., Rybicki T.), *Zapobieganie niepowodzeniom edukacyjnym w e-nauczaniu: wykorzystanie narzędzia SPECTOR*, EduAkcja. Magazyn Edukacji Elektronicznej, nr 2(4)/2012 (98-109), (wraz z Sidor D., Rybicki T.), *Preventing E-learning Failure with Spector - an Activity Monitoring Tool for Moodle*, Editors: Miguel Baptista Nunes and Maggie McPherson, (wraz z Siemak-Tylikowska A.), *Czy kształcenie zdalne wymaga nowej dydaktyki?* [w:] Migdałek J., Stolińska A. (red.), *Technologie informacyjne w warsztacie nauczyciela – nowe wyzwania edukacyjne*, Kraków 2011, *Organizacja procesu uczenia się w kształceniu zdalnym – obserwacja statystyczna*, *Postępy e-edukacji* (red.) Lech Banachowski, Warszawa 2010, *Style organizacji procesu uczenia się*, Kwartalnik Pedagogiczny, WUW 2/2009, (wraz z Zajenkowski M.), *Psychometryczne właściwości kwestionariusza do badania stylów organizacji procesu uczenia się*, Kwartalnik Pedagogiczny, WUW 3/2009, (wraz z Kwiatkowska B.), *Wychowawcze aspekty sztuki współczesnej w kształceniu na odległość*, *Współczesne problemy kształcenia na odległość*, red. Lewowicki T., Siemieniecki B., Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2008/2009.

Prof. dr hab. Antoni Sułek – pracownik Zakładu Metodologii Badań Socjologicznych, publikacje: *Sondaż polski. Przygarść rozpraw o badaniach ankietowych*, IFiS PAN, 2001; *Ogród metodologii socjologicznej*, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, 2002; *Obrazy z życia socjologii w Polsce*, Oficyna Naukowa, 2011; *Method and meaning in surveys on attitudes towards Jews in Poland*, „Polish Sociological Review” 2014 nr 4; *Tracing de Tocqueville*, „Polish Review” (New York) 2013 nr 4; *After ‘Złote żniwa’: an attempt to assess the social impact of the book*, “Polin” (Oxford), 2014, t. 27. *How ordinary Poles look at the Jews*, w: *Presence in the absence. Aftermath the Holocaust*, Jerusalem: Yad Vashem 2014.

Dr Tadeusz Szawiel - pracownik Zakładu Metodologii Badań Socjologicznych. Publikacje: *Budowanie demokracji. Podziały społeczne, partie polityczne i społeczeństwo obywatelskie w postkomunistycznej Polsce*, (M. Grabowska współautorka), Wydawnictwo Naukowe PWN, 2003; *Pokolenie JP2. Przeszłość i przyszłość zjawiska religijnego*, (red.) Wydawnictwo Naukowe Scholar 2008; *Polska po 20 latach wolności*, red. (S. Mandes, M. Bucholc, J. Wawrzyniak współredakcja), Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2011; *Arystotelesowska phronesis a badania społeczne*, *Przegląd filozoficzno-literacki* 2008, nr 2–3; *Democratic Consolidation in Poland: Support for Democracy, Civil Society and Party System*, *Polish Sociological Review*, nr 4 2009; *Socrates: Arete and Democracy*, *Civitas. Studies in the Philosophy of Politics*, 11 Special Issue, 2009; *Obecność filozofii a nauki społeczne*, *Stan Rzeczy* nr 1 2011; *Nietzsche jako krytyk pamięci: pamięć jako życie i pamięć jako nauka*, w: *Kultura jako pamięć. Posttradycjonalne znaczenie przeszłości*, E. Hałas (red.), *Nomos* 2012; *Szanse na dobry Uniwersytet?*, *Przegląd Socjologiczny* nr 3 2014.

Mgr Jan Wawrzyniak – pracownik Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW, publikacje: *Native speakers, mother tongues and natural semantic metalanguages*, Language Science, t. 32/2010, *O relacji między badaczem tłumaczenia a tłumaczem w aspekcie rzetelności danych tranlatorycznych*, w: Teoria i dydaktyka przekładu, Wszechnica Mazurska, 2003, *O teoretycznym statusie rozróżnienia między użyciem a przytoczeniem*, w: Język rodzimy a język obcy: komunikacja, przekład, dydaktyka, WUW, 2001.

Studia doktoranckie w Instytucie Socjologii

Poziom kształcenia: III stopień

EFEKTY KSZTAŁCENIA

WIEDZA

K_W01

Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02

Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W03

Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu historii socjologii i myśli społecznej

K_W04

Posiada wiedzę o zróżnicowaniu problematyki w zakresie subdyscyplin socjologii

K_W05

Posiada wiedzę w zakresie stosowania i wykorzystywania różnych metod badawczych

K_W06

Posiada wiedzę w zakresie nowych nurtów w metodologii

K_W07

Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

K_W08

Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie badań nad społeczeństwem polskim

K_W09

Posiada wiedzę o różnych formach wypowiedzi naukowej (artykuł, recenzja, raport, monografia)

K_W10

Zna obcojęzyczne słownictwo z zakresu socjologii, nauk społecznych i humanistycznych

K_W11

Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki szkoły wyższej

K_W12

Posiada wiedzę z zakresu uwarunkowań prawnych i etycznych związanych z pracą naukową

UMIEJĘTNOŚCI

K_U01

Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U02

Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U03

Ma umiejętność prowadzenia badań w zakresie nauk społecznych przy zastosowaniu różnych metod

K_U04

Potrafi uczynić przedmiotem pogłębionej analizy poprawność prowadzonych badań

K_U05

Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych i metodologicznych

K_U06

Potrafi zastosować podejście interdyscyplinarne w analizie i badaniu zjawisk i procesów społecznych

K_U07

Ma umiejętność identyfikowania i rozwiązywania problemów związanych z dydaktyką

K_U08

Potrafi przygotować zajęcia i/lub wystąpienia konferencyjne i/lub prezentacje

K_U09

Potrafi przygotować publikację i wystąpienie w języku obcym

K_U10

Potrafi planować i organizować proces badawczy

K_U11

Ma umiejętność pracy w zespołach badawczych (krajowych i/lub międzynarodowych)

K_U12

Potrafi zastosować zasady określające przygotowanie tekstu naukowego (dotyczy prawa autorskiego, sporządzania przypisów, cytowania)

K_U13

Potrafi samodzielnie rozwijać posiadaną wiedzę w zakresie wybranego przedmiotu zainteresowań

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

K_K01

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K02

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności związanej z pracą dydaktyczną

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04

Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K05

Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

K_K06

Wykazuje samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy

K_K07

Jest przygotowany do różnych form pracy zespołowej (krajowej i/lub międzynarodowej)

Przewodniczący Rady
Wydziału Filozofii i Socjologii UW

dr hab. Krzysztof Koseła, prof. UW